

סגן פלונסקי מרדכי
14738

בן בטי ואיזידור

נולד ב- 8.11.1923

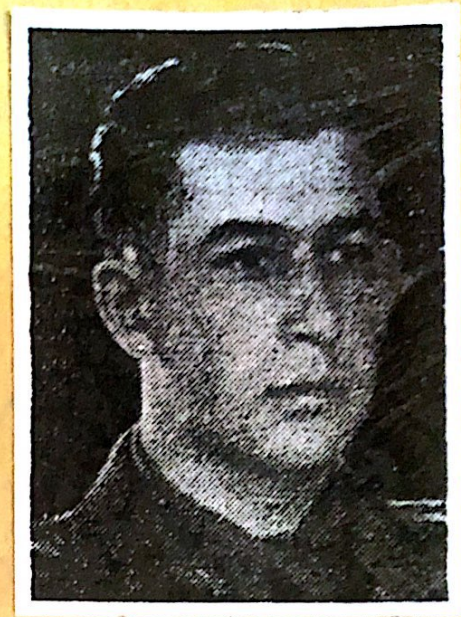
התגייס לצה"ל ב- 1948

שרת בגדוד "ברק" (12)

נפל ב- 10.7.1948

בעת מילוי תפקידו.

פלוֹנְסְקִי מוֹרְדְכִי

בן איזידור ובטי. נולד ביום 8.11.1923
בברלין, בירת גרמניה. למד בבית-ספר
תיכוני יהודי והצטרף בנערותו
ל"המכבי הצעיר". בשנת 1939 עלה לארץ
עם "עליית-הנוער" (ההורים ואחיו
הגדול נשארו בגרמניה מאין רשיון
לצאת) ועשה את הכשרתו במשמרות
ובחולדה. בחולדה התגייס לנ"טרות,
ומשם — לצבא הבריטי. אומן כצנחן,
שירת ביוון וביוגוסלביה, באיטליה

(בשעת הנחיתה באנצ'ו) ובצפון אירופה. משנודע לו כי אמו נשארה
בחיים (את אביו ואחיו רצחו הנאצים) ונמצאת בברלין, השיג רשיון
לעבור לשם כחייל ולגור בביתה. עם השחרור וחזרתו לארץ הצטרף
לארגון ההתישבותי "יעל" במנחמיה. בשנת 1947 עלתה אמו לארץ
והוא דאג לה כמיטב יכולתו. באותה שנה הצטרף כחבר פעיל ל"הגנה"
ועם התחלת מלחמת-השחרור עבר לצה"ל. השתתף בפשיטה על עין-
מאהל, בכיבוש סג'רה הערבית ובפריצה למשטרת צמח. שימש בדרגת
מ"מ בפועל, הועבר מעמק הירדן לנגב, ליחידת הג'יפים, ועם הפוגה
הראשונה חזר לגדודו ("ברק") ואירגן מחלקת קומנדו. בקרבות
סג'רה האחרונים היה מפקד מחלקת קומנדו. בחור אמיץ, "פורץ"
מובהק, בטוח במזלו ובנצחון הסופי.

נפל בשעת הדיפת התקפת האויב במשלט המערבי בסג'רה
ב-10.7.1948. למחרת היום נקבר במנחמיה. ב-29.10.1951 הועבר
למנוחת-עולמים בבית-הקברות בכפר-ירבורג. אחרי מותו נמסרה לאמו
אגרת-צוואה, שהפקיד בידי אחד מידידיו, ובה בקשת סליחתה על
שהסתכן תמיד, והנמקה בצדה: "לא יכולתי אחרת..." בפקודת-היום
של המטכ"ל מ-29.9.1949 הוענק לשמו התואר "סגן".

באימון ובשגרה

האימון הוא תהליך מנטלי וקוגניטיבי, דרך הקניית של החטיבה, עשרות
הקריאה, קריאה מאת פנולית ומבצעים ואלף זמנא חיליים הם עדות
החטיבה ומבצעים למורשת הקרב, להיסטוריה הצבאית, לפעילות
המבצעית, ויחד עם זאת, הכי טובים מכיון רבבות יוצאי החטיבה,
היכרות הטוטלית באיזה את תחומת שרותם הסדיר, כלוחמים
המקדים, לא תזנסו כלום, לא ייעו מלחמה: כל תקופת שרותם
היא זה "אימון ובשגרה". לאלו שבסבב שנתי קבוע היו "עולים לקו"
"יוצאים לאימון", ויצאים ל"רגילה" ל"נופש" ול"תעסוקה"; לאלו
שלא נטלו חלק בקרב, וגם לא עברו את הנכול באיוו חדידה או
משימה, לא מנעו באיב, וגם לא חילצו חכר פצוע תחת אש, וגם לא
קיבלו גליש וכל שרותם הצבאי היה מכט"ש לבט"ש, לכל אלו, הפרק
הזה מוקדש...

דק תשאל, וזראו איך הם זוכרים, ואין זה משנה אם שרתו בחטיבה
בשנות החמישים או בשנות השמונים; בימי תש"ח, "קדש", ששת
הימים או יום הכיפורים; במלחמת ההתשה ובמרדפים, במבצע
ליטאני או של"ג במלחמת לבנון או כ"שטחים", אם תשאל ותבקש
הם יספרו כהתלהבות ובשמץ געגועים על אותם הימים; על
סיר-בוקד, וה"סיר האלים", על התצפית והמארב, על נווטי-הלילה
ושגרת המוצב... ויעלו על נס את החברות והאהבה, ותחושת
ההשתייכות והגאווה, בפלוגה, בגדוד, ובחטיבה!
הם זוכרים היטב, כל דורות הלוהמים, את המ"פ המ"מ הסמל
והרס"ד, את "המאהל" והשמירות, ההמתנה וה"שמועות", את
הכוונות ואת ה"הקפצות" את המסדרים וה"יציאות"... כולם לקחו
עמם עם כל הזכרונות את ה"קייטבק" הפק"ל והתד"ל, שקיינה
מדים ודרגות, אפוד-מגן, שש-בש, קסדה ואיך-ספור הוויות...
על כן ראוי לספר על אותם אלפי לוחמים, שלא חסכו זיעה וכל
מאמץ, וחזרו רטובים, מריצת-לילה, ממסע ממתוח, מעשרות
אימונים; אימון "יבש" ו"רטוב", אימון-הפרט, ואימון החטיבה;
אימונים בהגנה, בהתקפה, בהבקעה ובכל צורות הלחימה;
ביעד-מבוצר, בשטח בנוי, כמדבר ובהר... אימון בנגב, בגליל או ברמה,
אימון בשת"פ עם שריון, תותחנים או עם הנדסה... מעבר
שדות מוקשים ולחימה בתעלות, לחימה בצוות-קטן, בחוליה ועם כל
הפלוגה... עם הגור-קל, מימיה ורימונים, או עם חגור מלא, "חגור
פילים", וקפל"ד. עם שכפ"ץ ו"פאוצים" ומחסניות מלאות
"נותבים"... עם נשק אישי; "עוזי", "סטן" "צ'כי", "אפ-אן" ו"גליל",
עם מגל"ד, ומק"כ, "בזוקה" ומא"ג, עם מרגמה... ועם כל שאר
אמצעי-הלחימה... כי להיות ב"גולני" פרושו להתאמן עם כל הנשמה,
ולשאת בגאווה את ה"כומתה החומה"...

להיות ב"גולני" פרושו להיות נהג או טבח או פקידה, בסיירת ב"עורב"
בפלוגת-הקשר, פלוגת ההנדסה, או ב"מפקדה"; להיות ב"גולני"
פרושו להיות חובש, אפסנאי, ש.ג. או קשר, להפעיל אמל"ח מתוחכם
ולעשות "עבודות רס"ד"... להיות בגולני פרושו לרוץ כמו מטורף, עם
חגור-מלא וכובע פלדה, כ"יום ספורטי", או במסע, ל"הכרת החגור"
ו/או ל"קבלת הכומתה"... להיות בגולני פרושו גם לעמוד דום "כמו
חיל", כמו קצין כמו לוחם בכל המסדרים, ב"מסדר בוקר" וב"מסדר
השכמה", במסדר-המפקד, ובמסדר יציאה; טקס ההשבעה, וטקס
קבלת הכומתה, טקס סיום קורס מכ"ם או קצינים, ומסדר-סיום של
תקופת האימונים, וטקס זכרון שנתי לכל החללים... להיות ב"גולני"
זו אכן חוויה, חוויה אמיתית של "אימון ושגרה"...

הנוף האנושי של החטיבה

הנוף האנושי של חטיבת גולני במלחמת העצמאות היה מגוון ורב-פנים. הוא מאפיין את "דור תש"ח" בארץ-ישראל של אותם הימים. מייסדי החטיבה, ראשוני לוחמיה ומפקדיה, היו אנשי ההתיישבות, עובדי-אדמה מן המושבה, המושב והקיבוץ של מרחבי הגליל והעמקים, ובתוכם שומרי מסורת לא מעטים. אליהם נוספו במרוצת חודשי לחימה ארוכים בני עיר רבים ואף עולים-חדשים אנשי גח"ל ומח"ל. ראוי לציין, כי בימי תש"ח היו בחטיבת גולני בחורות רבות, אשר שירתו בכל היחידות בתפקידי שונים, ורבות מהן פעלו כקשריות או חובשות קרביות. כבר במלחמת העצמאות היתה חטיבת גולני כור היתוך לילידי הארץ ולבני העלייה השנייה. בסיכום המבוא שכתב נחום גולן לספר "אילן ושלח" נאמר: "...צמחנו בנוף הגלילי ובמישורי העמקים, ובמרחבי הנגב הרחב. אופקים – התבגרנו. ההתיישבות בעמקים ובגליל היא שנתנה לחטיבה את צביונה וחותמה המיוחד, וממנה ספגה את ערכיה, כי על כן היתה החטיבה כפרית ונאמנה לערכים שיוקרה בגושי התיישבות אלו. ציינו אותה תכונותיו של עובד-האדמה ויושב-הכפר: עקשנות, צמדות למשימה, שורשיות ושקט..."

חייל בתש"ח

**ת.נ.צ.ב.ה.
פלונסקי מרדכי
1923-1948**

קרבות בהם לחם מרדכי

פרשת פי תחנת בצמח

ב"ר 0430 החלה הרעשת צמח, שערי-הגולן ומסדה, שגברה והלכה מרגע לרגע. בעת ההיא נפרטו כיצד שריונים מסוגים שונים (ביניהם טנקים) בקשת רחבה מסביבות המחנה עד לבסטיון, והחלו להתקדם בשיוור לעבר צמח. חיל-הרגלים הסורי לא השתתף הפעם בהתקפה, אלא נזח סמך. התרעשה ערערה את בתי החמר, ששימשו מסתור למגינים. התפזרות לא היו עמוקות במידה מספקת, שוחות רובאים בלבד, שחסרו כל כיסוי-ראש. אנשים רבים נפצעו. ביניהם מספרים. השריונים התקדמו תוך כדי הצלפת פגזים לעבר המסדות. אחד התותחים הא.מ. שהוצב כנגד כלי הרכב, נפגע והוצא מן השימוש. הטנקים המתקדמים מדרום איננו את השכונה שמעבר לתחנת הרכבת. באזה שלנו, שהטיחה אש מאחר הבתים, נטלה את חשקי של חיל-הרגלים הסורי לנוע, כך האיטה מעט את קצב התקדמותו של השריון. אבל, לא לזמן רב. התרעשות שבאו בכיוון ישיר והאיגוף שמדרום אילצו את המגינים לנטוש את עמדותיהם ולהתחיל לצאת מתוך צמח. כשלא ניתן להוציא מתיכה את כל הפצועים, השריונים כיסו באשם את הרחובות והמפלשים שבין הבתים. בתופת אש זו קשתה הנסיגה. האנשים וחלו בין הבתים ובקוצים ומסטר הנפגעים נתרבה והלך.

צמח

ההתנגדות רפתה וכמעט פסקה. השריונים החלו לנוע באין מפריע בשטח פתוח. המגינים נסוגים לעבר בנין המשטרה והלאה. מכונת היריה שהוצבה בבנין, מחפה על הנסוגים. בינתיים, תוך התקדמות הרכב הסורי, הופגזה המשטרה הפגזה קשה, ושני טורים קרבו אליה כבמלקחים, מתוך הרחוב הראשי ומעבר השטח הפתוח שמדרום. רק עם הכבש הכפר, החל חיל-הרגלים הסורי להתקדם.

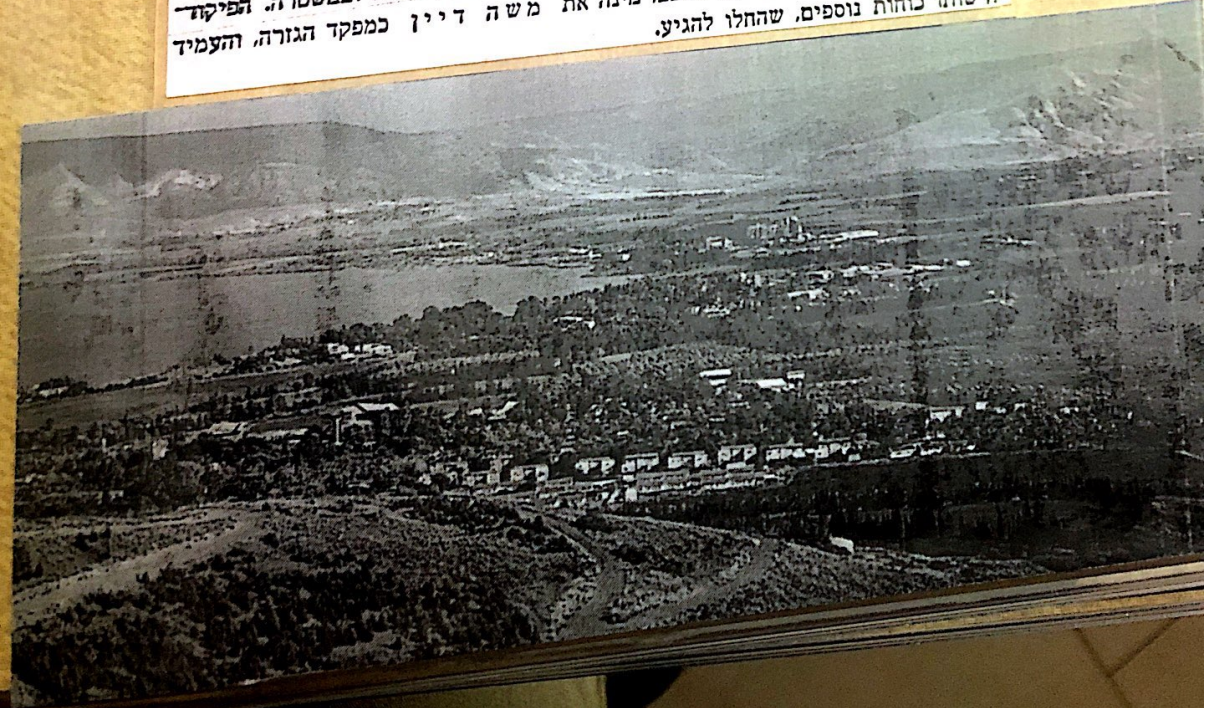
הספגיה, צביקה לבקוב, הגיע לפנה"צ לתחנת המשטרה, על מנת לארגן את ההתנגדות. הערכוביה היתה גדולה, והאנשים אובדי עצות. צביקה ריכז את המגינים ודרש תגבורת נוספת. המחלקה, שהנתה בשערי-הגולן, אשר לא הותקפה עדין, הוצקה לעזרה, וכן שארית הפלוגה מטבריה. עד שהגיעו התגבורות נעזבה תחנת המשטרה ע"י מגיניה, ונפגעים רבים נשארו בתוכה, וביניהם צביקה. ברגעיהם האחרונים הספיקו עוד לפגוע בכמה כלי רכב.

המצב היה חמור. למעשה, היתה הדרך לטבריה פתוחה. בדגניות לא היה כל כוח רציני מסוגל לעצור. שרידי הנסוגים מצמח היו שבורים ורצוצים. בשטח שבין המשטרה לדגניה נמצאו נפגעים רבים מן הנסיגה הקטלנית, והאויב המשיך להמטיר את אש. המחלקה, שהוצקה משערי-הגולן, הוצבה דרומית-מערבית לצמח, בין הכביש לבית-זרעי, כדי למנוע אפשרות תקיעת טריו דרומה. החוקת המשטרה, ואפילו לזמן קצר בלבד, נתנה את האפשרות לארגן מחדש את הנמלטים למחלקות ולהציבם בקו בית-ירה—דגניה ב'. על גשר הירדן הונחו הומרי נפץ. החבלנים חיכו לאות. המכוניות עסקו בהעברת הפצועים הרבים משדה המערכה לטבריה.

מצב-הרוח של האוכלוסיה האזרחית בעמקי-הירדן היה ירוד ביותר. הילדים פונו בבהילות רבה בתוך ההפגזות, וכן בלתי לוחמים אחרים. מראה אימים היה בדרך ליבנאל, כשטיפסו בה הילדים ונמלטו למעלה בין ההתפוצצויות המרדפות אחריהם. האבידות המרובות מבני העמק דיכאו מאד. היתה הרגשה מרה של התערערות ותוסר-אונים, ואין יודע מה ילד יום...

מטה-החטיבה שלח תגבורות נוספות מאנשי "דרור", מישובי הגליל התחתון והעמק. כן הגיעה, לאחר שבירת הקו, פלוגת פלמ"ח מכובשי צפת, שהתכוננה להנחית מכת-נגד בלילה.

אותו יום נסתפקו הסורים בכיבושם וייצבו את קויהם בצמח ובמשטרה. הפיקוד-העליון, אשר העריך את חומרת-המצב, מינה את משה דיין כמפקד הגזרה, העמיד לרשותו כוחות נוספים, שהחלו להגיע.

יחידת הג'יפים בנגב

...אלך נצבאר את כולם
את יפה הבלורית והתואר
כי רעות שבבאת, לעולם
לא תתקן את לבן לשכוח.
אדכה וקוללת בדם
את תשובי בנרע לפרוח.
חיים גלי.

ע מ י ר ת ס ג' ר ה

את תקופת ההפוגה ניצל האויב (קאוקג'יים ועיראקים, הנעזרים במקומיים) להתבססות במשלטות. הובאו כספריים שעבדו, כששוט של משגיה דופק בהם, בהקמת חומות צבניות, הפירת תעלות וכיוצא בזה. קוי ההגנה של האויב נבנו בתבונה צבאית רבה, תוך ניצול הנתונים הטבעיים, בצורת קו זיגזגי באורך של כמאה מטרים בכל משלט, ובמספר שורות, זו מאחורי זו (כדי להבטיח את האפשרות של תפיסת קו חדש במקרה של נסיגה). כן הוכנו מקומות-ריכוז לתחמושת ודרכי גישה אל העמדות מכביש טבריה—טורען.

הכנותינו אנו החלו באיחור רב מאד. גדוד "ברק", שנועד לפעול בחזית-סג'רה, לא קיבל את הגזרה הזאת אלא ימים מעטים לפני תום-ההפוגה ומצא את המשלטים במצב שמוע כמעט כל פעולה מהם. נשארו רק ארבעה ימים להתבצרות, והיא נעשתה — מפני העדר חיל-מהנדסים בגזרה — ללא עזרת מכונות, בטוריות ומוקשים בלבד. למעשה חקמו, למרות כל המאמצים, רק חומות אבנים, אשר נוסף על מיעוט הגנתן מפני אש ארטילריה, לקו בחסרון החשוב, שכמעט ואי-אפשר היה להסוותן. (כן חפר בולדוזר תעלה אנטי-טנקית מזרחה לכביש, ליד המושבה). עם זאת נעשו נסיונות שונים מצד הערבים — ביחוד עם התקרב ההפוגה לסיומה — להסתנן לסג'רה הערבית, או לקרב את עמדותיהם לעמדותינו. את הנסיונות הללו סיכלנו על ידי פתיחת-אש ברגע הנכון, — וכן על ידי מיקוש השטחים, הבאים בחשבון לנסיונות מעין אלה.

כוחותינו התבססו ב-3 משלטים :

1. המשלט הצפוני, החולש על כביש נצרת—לוביה ועל פרשת הדרכים נצרת—לוביה ונצרת—עילבון. תפקידו היה : הטרדת התחבורה בכביש זה (ומניעת התקפה מכיוון צפוני זה — ממרכזו העיקרי של האויב, ועורק-העורף הראשי שלו). במרחק 150 מטר מולו נמצא משלט ערבי, המכונה משלט "המשרה".

2. המשלט המערבי, השולט על הכפר הערבי שג'רה ועל המושבה סג'רה כאחד. תפקידו היה שמירה על הנקודה מצד מערב. ממולו היו : מצפון — במרחק 300 מטר, משלט ערבי המכונה להלן "גבעות-טורען"; ממערב — משלט ערבי המכונה משלט "התירס". כלפי מערב חולש המשלט המערבי על טוח 50 מטר בלבד. ואלו משם מתחילה בקעה, המכוסה עצי זית (ומדרוניה אינם תלולים ביותר) — המהווה שטח מה לגבי המשלטים הצופים כלפיה.

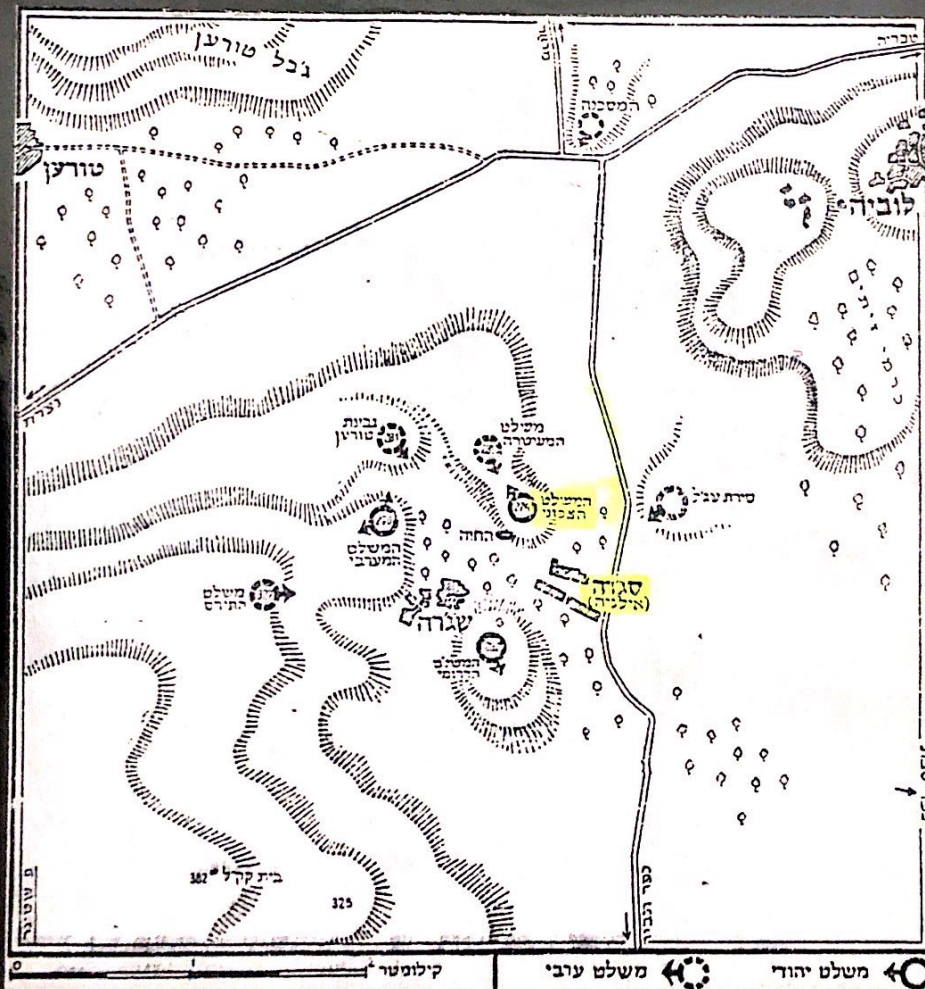
3. המשלט הדרומי. תפקידו : מניעת כיתור המושבה מצד דרום-מערב, שליטה חלקית על הוואדי אשר ממערב למשלט המערבי, ריתוק המשלטים הקדומניים (הדרומיים) של לוביה, — וכן לריתוק כל התקדמות של האויב אל מחוץ לעמדותיו, לכיוון פתח המושבה ממזרח.

הצבת הכוחות.

כוחותינו : כמצבי-קבע הוצבו במשלטים מחלקות-מחלקות. נגד התחבורה בכביש פעלו בצפון מכונות-היריה, המקלעים נועדו, קודם כל, לריתוק המשלט הערבי.

בחוה בסג'רה, הנמצאת בין המשלט הצפוני לבין המשלט המערבי, כוננו המכ" והמקלעים לריתוק משלט "גבעות-טורען" ולחסימת המעבר (קפל קרקע). שבין משלט האויב "גבעות-טורען" ובין המשלט המערבי שלנו. ואלו אש המקלעים מתוך "המשלט המערבי" עצמו נועדה בראש וראשונה להגנת-מישרין על הגישות אליו. על גבעת המשלט-הדרומי פנו רוב העמדות לצפון מערב, והנשק האוטומטי שלהן חיפה על פני שטחי הגישה אל הכפר סג'רה (מדרומו) ואל המושבה והמשלט. עם זאת, שלטה אש מכ"י מצפון-מזרחה על השטח שממול לכניסה המזרחית הנ"ל למושבה.

כוהות האויב: יש להניח שסג'רה ריתקה כ-800 אנשי-רגלים של האויב, מיעוטם כפריים מקומיים, ורובם מאנשי "צבא-השחרור" של קאוקג'י. היו להם 8 משוריינים בעלי צריח, מהם — לפחות 3 מצויידים בתותח "2 פאונדרס" ("דו-ליטראון") 37-39 מ"מ קוטרו, ו-6 משורייני-זחל פתוחים, מסוג צרפתי (מעין ה"ברן-קרייר" הבריטי) ולצורך תחבורה עם לופיה — משורין עברי, בעל-צריח, שהיה ניכר לפי הפס הלבן העטור סביבו (נראה, שהאויב עצמו הרכיב את הצריח). חלק מרכב-השריון הזה השתתף גם בגזרות-חזית אחרות, באשר היה מופיע, פעם בפעם, בהרכב שונה. אשר לארטילריה — סוללה בת 4 תותחים בני 75 מ"מ הוצבה במרחק 5 ק"מ, על כביש-יעילבון. בגזרה זו פעלו בקביעות 2 תותחים, ורק במקרים מיוחדים הופעלו כל ארבעתם. מספר מרגמות (כנראה — צרפתיות בנות 81 מ"מ) הופעלו מצדי כביש טורען-לופיה וכן מגבעה צפונית-מערבית לבית-קשת (זו שבית-הקהק"ל נמצא עליה) וכן פעלו מרגמות "2 ו-60 מ"מ במספר רב. בדרך-כלל הנשק היה ברובו צרפתי. האויב החזיק בשלושת המשלטים לפחות 3 מכ"י מסוג "הוצ'קיס" ומספר בלתי-ידוע של מקלעים. (כדאי לציין, כי צדף אויב השתמש במקלע-ברן ביריות בודדות).

מהלך הקרב:

9.7.1948

עם חידוש הקרבות ניסה הגדוד ליטול לידינו את היזמה בגזרה זו. כצעד ראשון התכונן הגדוד לתפוס את המשלטים הערביים: משלט "המשטרה" ו"גבעות-טורען". כוח ההתקפה בעצמה לא גדולה, יצא בשעות החשכה והגיע לעורף האויב. אחרי הפגזה ממוגמת "3, כבשו אנשינו בהסתערות את המשלט הראשון. לערבים שנמצאו בו נגרמו אבידות. חלק מהם נסוג ל"גבעת-טורען". מגבעות טורען אלו ניתכה אש חזקה, ובלי הרעשה מוקדמת חזקה לא היתה אפשרות להתקדם לשם. נוסף על כך היו מופיעות בלי-הפסק קבוצות ערבים בטוח רימון מהמשלט הכבוש, והן לא נתנו לאנשינו שהות להתחפר. נסיונות ראשונים אלה להתקפת-נגד מצד הערבים בוצעו בידי אנשי-צבא מאומנים (בכיסוי הערבים ההרוגים נמצאו תעודות-חייל סוריות). אורי-הבוקר מצא את אנשינו כמעט בלתי מחופרים, בשוחות רובאים רדודות ומבודדות, כמעט ללא יכולת גישה מאחת לחברתה. עם שחר החל האויב להמטיר אש כבדה ממכ"י וכן החלה הפגזה צפופה מאוד ממוגמות 81 מ"מ. בשעות הצהריים הסתער כוח בן 5 מחלקות שנעו בנפרד על משלט המשטרה הכבוש בידינו; הם הסתערו במבנים מחלקתיים, אך פעלו תוך פיקוד אחיד. בחלקו היה כוח זה מורכב פפריים. בשעה 16.30 היו לאנשי המצב במשלט 2 הרוגים ו-4 פצועים. לחץ האויב גבר, ואנשי המצב נאלצו לסגת. להחלטת הנסיגה גרמה בעיקר ההפגזה הכבדה, שהשפעתה היתה רבה מחמת אי ההתחפרות. לאחר שהערבים כבשו בחזרה את משלט "המשטרה", ניסו בתנופה אחת, וללא-שהיה, לכבוש גם את המשלטה צפונית של המערך היהודי. אך הסתערותם זו נהדפה במכת-נגד שהונחתה ע"י מחלקת "הקומנדו" תוך אבידות לאויב. במשלט צפוני זה נהרג אחד המגינים. בשעה 19.00 החיש האויב תגבורת נוספת ב-4 מכוניות-משא, שבאו מנצרת. הופיעו שני משורינים שהחלו להפגין את משלטינו מתותחים דו-ליטראונים.

עוד בלילה ההוא נכנסה פלוגה יהודית לכפר-סבת, בגרשה את שרידי הערבים מן הכפר. כל עוד ישוב ערבי זה היה עלול ליהפך למשלט-אויב דרומי, נוסף לזוניה — היתה צפונה בו סכנה ניכרת, הן לאגף של מערך סגירה והן לעורקי התחבורה החיוניים שלנו. בכפר הוחזק מעתה חיל-מצב מאנשי הישובים בסביבה למנוע פריצה מלוביה לכיוון כפר-סבת וכפר-כמא.

אכן, לזוניה החלה להטריד את התחבורה בכניסה המזרחית לסגירה היהודית. המכוניות הותקפו באש מכ"י ומרגמות. לא היו פגיעות. באיזו מידה הודק מצור-אש זה על התחבורה עם סגירה אפשר היה להיכח מכך, שבאותו-זמן תפס האויב את סירת-עגיל המרוחקת 300 מטר בלבד מן הכניסה למושבה, — צפונית-מזרחית ממנה. כוחותינו יצאו בלילה לגרש את האויב ממשלט זה, כשהתקרבונו מצאנו את סירת-עגיל עזובה. הונחו בה מוקשים וכן כוונה לשם מכ"י כדי למנוע מן האויב את האפשרות לשוב לחדור לתוכה.

10.7.1948

כבר בשעה 05.30 ערך האויב את הנסיון הראשון להתקיף את המשלט-המערבי. ההתקפה נערכה בכוח של 300 איש לערך. תוך ניצול השטח המת, הגיע האויב עד טוח של 30 מטר מעמדותינו. שאר העמדות והמשלטים שלנו רותקו ע"י אש מן-גמות ותותחים (תותחי 75 מ"מ נכנסו עתה לפעולה). האויב נהדף באש מקלעים. מיד אחר-כך

נעו המשוריינים בכביש העולה לכיוון המושבה. הם הגיעו עד למחסום, שנמצא כחמש מאות מטר מצפון לשער המושבה, — ונהדפו, באש המרגמות והמכ"י שלנו, אל השטחים המתים שמעבר למשלטי האויב. יש לציין את השימוש היעיל בבאזות עם תחמושת בוקעת שריון — נגד שריון האויב.

אש מכ"י שלנו, שהיתה מכוונת מטוח 2 ק"מ לדרך עילבון—נצרת, הטרידה ביום ההוא הטרדה רצינית את התנועה האויבת בו, אך לחסום אותה לא יכלה, כמובן, שיירה, שהגיעה מעילבון, נעצרה ליד הצטלבות הכבישים — וחזרה לעילבון.

בשעה 19.00 חודש נסיון ההסתערות של האויב על המשלט המערבי. מספר התוקפים היה הפעם כ-120. האויב הסתייע ב-4 מכוניות-זחל משורינות פתוחות, המצוידות במקלעים. כלי-רכב אלה הגיעו עד ל-70 מטר לפני המשלט. האויב הצליח לתפוס שלוש עמדות במשלט המערבי והביא מכ"י (מסוג "הוצ'קיס") עד לגבול המשלט. מחלקת ה"קומנדו" הגיעה עם עצירת האויב והדיפתו וחזרה ותפסה את שלושת העמדות שנעזבו. האויב הצליח לסגת ולקחת עמו את נשקו. נגרמו לו כמה אבידות. כלי רכב אחד, שעלה על סלע ונשאר תקוע 30 מטר ממשלטנו, נשקו הוצא מתוכו על ידי האויב.

אבידותינו באותו יום היו: 5 הרוגים ו-15 פצועים.

בלילה יצאו כוחותינו שלנו לתקוף את משלטי האויב, לגרשו מתוכם ולמקש את עמדותיו. מחלקת ה"קומנדו" שמה מארב בשביל הנסיגה של האויב והכוח השני — תקן בגלל ההסתערות הערבית, שנערכה באותו ערב, יצאו המחלקות באיחור רב מדי. נוסף לכך, חלק מאנשיהן עדין לא היה מאומן כל צורכו לתפקיד מורכב כעין זה, והמשימה לא בוצעה. 6 מאנשינו נפצעו; 5 נעדרו, מהם נמצאו אחר כך 3 הרוגים, ואלו שאר השנים חזרו למהרת למשלט.

חבלנינו ניסו להעביר לקוינו את רכב-הזחלים העזוב של האויב. לתכלית זו נשדחו חבלנים, לפי שמראש היו ספקות, אם יצליחו להוציאו ומתוך חשש, שמא ינסה האויב לשוב ולקחתו. הלך עמם נהג — אך לאחר שנהג את הרכב כ-10 מטר, לא הצליח בכ"ז להוציאו, הטרשים שמו את מאמציו לאל, ומשהוברר שלא יצליחו להעביר את הרכב אל קוינו — פוצצוהו. כל הפעולה נערכה תחת אש חזקה של האויב.

אומרים שברחיים
הם סימן ליופי וחן
והדך
אל למה אצלך
הם נראים לי תמידי
עצובים
ושקטים
ושוקטים...

